

Sygn. akt VIII U 485/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 sierpnia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
na posiedzeniu niejawnym w składzie:

Przewodniczący:	sędzia (del) Magdalena Kimel

po rozpoznaniu w dniu 19 sierpnia 2020 r. w Gliwicach

sprawy A. K. (K.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury nauczycielskiej

na skutek odwołania A. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 19 lutego 2020 r. **nr** (...): (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującej A. K. (K.) prawo do emerytury nauczycielskiej na podstawie art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela począwszy od dnia 1 lipca 2019 roku,
- w pozostałym zakresie oddala odwołanie.

(-) **sędzia (del) Magdalena Kimel**

Sygn. akt VIII U 485/20

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...): (...) z dnia 19 lutego 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonej A. K. prawa do emerytury nauczycielskiej wskazując, że zgodnie z art. 47 ustawy o emeryturach i rentach z FUS z dnia 17.12.1998 r. (Dz.U z 2018 r. poz 1270) odrębne przepisy określają zasady przechodzenia na emeryturę bez względu na wiek nauczycieli urodzonych po 31.12.1948 a przed 01.01.1969. Przepisy te stanowią, iż osoba która zgłasza wniosek o emeryturę po ukończeniu wieku emerytalnego nie ma możliwości rozpatrywania uprawnień do emerytury z innych warunków w tym emerytury nauczycielskiej.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczona wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez uwzględnienie prawa do emerytury nauczycielskiej oraz przeliczenie emerytury od dnia 13 września 2016 roku. Ubezpieczona wywodziła, że już w dniu 14 lipca 2007 roku złożyła wniosek o emeryturę który organ rentowy na skutek błędu nieprawidłowo rozpatrzył uznając, że nie udokumentowała 20 letniego okresu pracy nauczycielskiej. W postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Gliwicach wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2019 r. Sąd zaliczył do wartości kapitału początkowego okres od 1 września 1986 r. do dnia 31 sierpnia 1990 r. jako okres składkowy (okres wykonywania pracy katechety w salce katechetycznej).

Odwołująca podniosła, że w związku z tym spełnia warunek z ustawy Karta Nauczyciela z dnia 26 stycznia 1982 roku, gdyż legitymuje się 20 letnim stażem pracy nauczycielskiej. Jej zdaniem z uwagi na błąd organu rentowego emerytura winna zostać przeliczona za okres 3 lat poprzedzających złożenie wniosku tj. od 13 września 2016 roku. Podniosła również, że osiągnięcie powszechnego wieku emerytalnego przez osobę, która spełnia także warunki do przyznania nauczycielskiej emerytury nie wyklucza przyznania tego ostatniego świadczenia po ukończeniu powszechnego wieku emerytalnego.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie i podtrzymał dotychczasowe stanowisko.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. K. urodziła się w dniu (...).

W dniu 14 lipca 2008 roku złożyła wniosek o przyznanie prawa do emerytury.

Decyzją z dnia 29 grudnia 2008 roku organ rentowy przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury wcześniejszej w związku z tym, że ubezpieczona udokumentowała 30 lat pracy i ukończyła 55 rok życia tj. na podstawie art. 46 w zw. z art. 29 ustawy emerytalnej.

Od decyzji ubezpieczona nie wniosła odwołania.

Decyzją z dnia 7 marca 2012 r. organ rentowy na wniosek ubezpieczonej przyznał prawo do emerytury z powszechnego wieku. Emerytura ustalona tą decyzją została zawieszona jako świadczenie mniej korzystne.

W dniu 16 października 2017 roku ubezpieczona wniosła o doliczenie do pobieranego świadczenia okresu pracy od 1 września 1986 r. do 31 sierpnia 1990 r. w charakterze katechety.

W dniu 8 listopada 2017 roku organ rentowy wydał decyzję odmowną, gdyż w tym okresie ubezpieczona nie była zgłoszona do ubezpieczeń społecznych.

Na wniosek ubezpieczonej z dnia 31 stycznia 2018 roku organ rentowy decyzją z dnia 16 lutego 2018 roku dokonał przeliczenia kapitału początkowego i emerytury z wieku powszechnego. Do kapitału początkowego ZUS nie uwzględnił okresu od 1 września 1986 r. do 31 sierpnia 1990 r.

Ubezpieczona wniosła odwołanie od decyzji.

Wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2019 roku w sprawie o sygn. akt VIII U 1792/18 Sąd Okręgowy w Gliwicach zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że do ustalenia wartości kapitału początkowego zaliczył okres od 1 września 1986 r. do 31 sierpnia 1990 r. jako okres składkowy.

Decyzją z dnia 14 czerwca 2019 r. organ rentowy przeliczył emeryturę z powszechnego wieku oraz podjął wypłatę świadczenia wraz wyrównaniem od 1 stycznia 2018 roku.

W dniu 15 lipca 2019 r. ubezpieczona złożyła wniosek w którym domagała się przyznania prawa do emerytury z Karty Nauczyciela.

Organ rentowy decyzją dnia 1 sierpnia 2019 roku dokonał przeliczenia emerytury o symbolu E z uwzględnieniem wyroku sądu z dnia 17 kwietnia 2019 roku.

Pismem z dnia 2 sierpnia 2019 roku organ rentowy poinformował ubezpieczoną, że rozpatrzenie uprawnień do emerytury z Karty Nauczyciela może nastąpić wyłącznie na wniosek zgłoszony przez ubezpieczoną lub pełnomocnika. Organ rentowy wyjaśnił również sposób ustalenia wartości kapitału początkowego.

W dniu 13 września 2019 roku ubezpieczona w odpowiedzi na pismo organu rentowego z dnia 2 sierpnia 2019 r. złożyła wniosek o przyznanie prawa do emerytury z Karty Nauczyciela.

W dniu 19 lutego 2020 r. organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję.

Ubezpieczona na dzień 31 grudnia 2008 roku udowodniła 20 lat 2 miesiące i 18 dni pracy nauczycielskiej (wyliczenia organu rentowego k 9).

Stosunek pracy odwołująca rozwiązała na swój wniosek (k 68 akt ZUS).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt ZUS oraz akt sprawy o sygn. akt VIII U 1792/19.

Sąd pominął dowód z przesłuchania odwołującej jako mający wykazać fakt udowodniony zgodnie z twierdzeniami odwołującej (art. 235² §2 pkt 2 k.p.c), albowiem okres pracy nauczycielskiej ostatecznie nie był przez ZUS kwestionowany a spór dotyczył interpretacji przepisów prawa.

Sąd zważył, co następuje:

Zaskarżona decyzja jest nieprawidłowa.

Zgodnie z treścią art. 88 ust 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela (Dz.U z 2019 r. poz 2215 tj), nauczyciele mający trzydziestoletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze, zaś nauczyciele szkół, placówek, zakładów specjalnych oraz zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich - dwudziestopięcioletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze w szkolnictwie specjalnym, mogą - po rozwiązaniu na swój wniosek stosunku pracy - przejść na emeryturę.

Natomiast ustęp 2a cytowanego artykułu stanowi, że nauczyciele urodzeni po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r. zachowują prawo do przejścia na emeryturę bez względu na wiek, jeżeli:

1) spełnili warunki do uzyskania emerytury, określone w ust. 1, w ciągu dziesięciu lat od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270, z późn. zm.), z wyjątkiem warunku rozwiązania stosunku pracy, oraz

2) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa.

Odwołująca spełniła warunki uprawniające ją do emerytury nauczycielskiej albowiem:

- posiada 30 letni okres zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2008 r.

- legitymuje się 20 letnim okresem wykonywania pracy nauczycielskiej na dzień 31 grudnia 2008 r. Według wliczeń organu rentowego staż nauczycielski ubezpieczonej wynosi 20 lat 2 miesiące i 18 dni. Do tego okresu należy wliczyć okres od 1 września 1986 roku do 31 sierpnia 1990 roku tj okres w którym odwołująca wykonywała pracę na rzecz R.-Katolickiej Parafii (...) w S. jako katechetka w salce katechetycznej. W uchwale 7 sędziów z dnia 13 czerwca 2001 r. III ZP 32/00 Sąd Najwyższy uznał, że okres nauczania religii w katechizacji parafialnej w ramach stosunku pracy przed dniem 25 października 1990 r. jest okresem pracy nauczycielskiej w rozumieniu art. 88 ust 1 ustawy Karta Nauczyciela z dnia 26 stycznia 1982 roku. Wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2019 r. Sąd Okręgowy w Gliwicach zaliczył do ustalenia wartości kapitału początkowego odwołującej wymieniony okres jako okres składkowy.

- do rozwiązania stosunku pracy doszło na wniosek ubezpieczonej. Z pisma dyrektora Zespołu Szkolno Przedszkolnego nr 4 w T. wynika, że stroną rozwiązującą stosunek pracy była ubezpieczona w związku z przejściem na emeryturę. Stosunek pracy ustał w wyniku rozwiązania za 3 miesięcznym wypowiedzeniem.

- nie przystąpiła do otwartego funduszu emerytalnego.

Nie można zgodzić się z organem rentowym, iż osoba która złożyła wniosek o emeryturę nauczycielską po ukończeniu wieku emerytalnego nie ma możliwości ubiegania się o emeryturę nauczycielską.

W wyroku z dnia 11 października 2018 roku Sąd Apelacyjny w Szczecinie (III AUa 98/18, Lex nr 2717003) wskazał, że osiągnięcie powszechnego wieku emerytalnego przez osobę, która spełnia także warunki do przyznania nauczycielskiej emerytury nie wyklucza przyznania tego ostatniego świadczenia po ukończeniu powszechnego wieku emerytalnego.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Apelacyjny wyjaśnił, że art. 88 ust 2a przyznaje prawo do emerytury nauczycielskiej bez względu na osiągnięty wiek przez uprawnionego, zatem osiągnięcie powszechnego wieku emerytalnego nie może pozbawiać prawa do emerytury nauczycielskiej.

Ponieważ ubezpieczona spełniła przesłanki do przyznania jej emerytury nauczycielskiej na podstawie art. 88 ust 2a w zw z ust 1 ustawy Karta Nauczyciela, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującej prawo do emerytury nauczycielskiej od dnia 1 lipca 2019 r. tj od pierwszego dnia miesiąca w którym złożyła wniosek, albowiem odwołująca już w piśmie z dnia 15 lipca 2019 r. domagała się przyznania prawa do emerytury nauczycielskiej.

W pozostałym zakresie na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c Sąd oddalił odwołanie. Ubezpieczona domagała się przyznania prawa do emerytury nauczycielskiej od dnia 13 września 2016 r. podnosząc, iż odmowa przyznania jej prawa do emerytury nauczycielskiej wobec wniosku złożonego w dniu 14 lipca 2007 r., była następstwem błędu organu rentowego.

Zgodnie z treścią art. 133 ust 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS z dnia 17 grudnia 1998 roku (Dz.U z 2017 r. poz.1386) w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenie wypłaca się poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż: od miesiąca w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu, z zastrzeżeniem art. 107 a ust 3 (pkt1), za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc o którym mowa w pkt 1, jeżeli odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego (2).

Przez błąd organu rentowego należy rozumieć każdą obiektywną wadliwość decyzji, skutkującą niewłaściwym ustaleniem uprawnień ubezpieczonego, której powstanie nie było rezultatem działania lub zaniechania świadczeniobiorcy, a można je powiązać z działaniami lub zaniechaniami, za które ponosi odpowiedzialność organ rentowy. Organ rentowy nie popełnił błędu przyznając odwołującej na mocy decyzji z dnia 29 grudnia 2009 r. prawo do emerytury na podstawie art. 46 w zw z art. 29 ustawy emerytalnej. Wówczas odwołująca nie udowodniła 20 letniego stażu nauczycielskiego. Nie zakwestionowała również decyzji ZUS. Dopiero w wyniku postępowania, które toczyło się przed Sądem Okręgowym w Gliwicach w sprawie o sygn.akt VIII U 1792/18, Sąd po przeprowadzeniu postępowania dowodowego zaliczył do okresu składkowego okres zatrudnienia od 1 września 1986 roku do dnia 31 sierpnia 1990 roku.

Wyrok wydany został na posiedzeniu niejawnym na podstawie art. 148¹ k.p.c albowiem po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych, przeprowadzenie rozprawy nie było konieczne, a żadna ze stron nie złożyła wniosku o przeprowadzenie rozprawy.

(-) Sędzia (del) Magdalena Kimel